

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Plán činnosti

Slovenského národného strediska
pre ľudské práva
na rok 2025

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) je nezávislá právnická osoba plniaca úlohy v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania. Stredisko je zriadené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o Stredisku“).

Plán činnosti Slovenského národného strediska pre ľudské práva na rok 2025 (ďalej ako „plán činnosti“) vychádza predovšetkým zo základných úloh a funkcií Strediska definovaných na napĺňanie jeho mandátu v § 1 zákona o Stredisku. Plán činnosti nadväzuje na strategické témy stanovené v Pláne činnosti Slovenského národného strediska pre ľudské práva na rok 2024, pričom ich ďalej rozvíja. Tiež zahŕňa úlohy, ktoré Stredisku vyplývajú ako úlohy z rôznych akčných plánov a koncepcií v oblasti ľudských práv a nediskriminácie.

V rámci napĺňania zákonného mandátu má osobitné postavenie úloha Strediska **poskytovať právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie, a to najmä:**

- **poskytovať právne poradenstvo a vybavovať podnety fyzických a právnických osôb týkajúcich sa dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania;**
- **zastupovať obeť diskriminácie v civilných súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch;**
- **vydávať odborné stanoviská vo veciach diskriminácie, vystupovať v procesnom postavení osobitného subjektu a**
- **vykonávať nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie.**

Zároveň bude Stredisko priebežne počas roku 2025:

- **sledovať a aktívne vstupovať do legislatívnych procesov, ktorých predmetom je prijatie nových legislatívnych alebo nelegislatívnych materiálov, vrátane zmien už k platným legislatívnym a nelegislatívnym materiálom v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a základných slobôd;**
- **spolupracovať s odborovými zväzmi s cieľom zvýšenia povedomia o prevencii diskriminácie a odstraňovania jej následkov právnymi prostriedkami;**
- **poskytovať informácie a stanoviská o stave uplatňovania, ochrany a podpory ľudských práv a základných slobôd kľúčovým medzinárodným aktérom a**
- **vykonávať monitorovacie, informačné, vzdelávacie, komunikačné a sieťujúce aktivity.**

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska budú v roku 2025 aktívne plniť úlohy spojené s členstvom v pracovných skupinách európskych sietí Equinet, ENNHRI a GANHRI, ako aj v regionálnych platformách a vytvárať strategické partnerstvá pomocou facilitácie odborných diskusií a okrúhlych stolov s rôznymi aktérmi z oblasti ľudských práv a nediskriminácie. Členstvo slúži nie len na napĺňanie spoločných úloh v rámci jednotlivých sietí, ale aj na zdieľanie dobrej praxe a získavanie informácií o vývoji v konkrétnej oblasti na európskej úrovni.

Stredisko v roku 2025 bude participovať na **27. ročníku Olympiády ľudských práv** vrátane:

- **realizácie krajských kôl a celoštátneho kola a účasti v porotách;**
- **príprave súťažných podkladov a materiálov;**
- **realizácie podporných vzdelávacích a osvetových aktivít;**
- **komunikačných a propagačných aktivít spojených s Olympiádou ľudských práv.**

V roku 2025 bude Stredisko plniť aj úlohy vyplývajúce z implementácie nasledujúcich projektov:

- **Výskum a analýza potrieb slovenských učiteľov a učiteľiek v oblasti rodovej rovnosti a prevencie rodovo podmieneného násillia**

Projekt je realizovaný s podporou grantov EHP a Nórska, mechanizmu financovania, ktorý podporuje spoluprácu medzi Slovenskom a Nórskom v oblasti rodovej rovnosti a ľudských práv. Inštitút ľudských práv (HRI) v spolupráci s nóorskymi odborníkmi – KUN Centrom pre rovnosť a diverzitu a Reform – Resource Center for Men – a Slovenským národným strediskom pre ľudské práva, úspešne získal finančnú podporu z grantov EHP a Nórska, ktorá bola zabezpečená prostredníctvom tejto bilaterálnej spolupráce.

- **Implementácia projektu VIOLET – Za pracoviská bez sexuálneho obťažovania a násillia na ženách**

Stredisko v spolupráci s Univerzitou Komenského v Bratislave, národnými antidiskriminačnými orgánmi a občianskym sektorom v Českej Republike, Albánsku, Lotyšsku, Portugalsku a sieťou EQUINET má za cieľ prispieť k bezpečnému pracovnému prostrediu bez sexuálneho obťažovania a násillia na štyroch úrovniach: (1) organizačnej - implementácia preventívnych programov založených na dôkazoch vrátane mechanizmov podávania sťažností na pracoviskách vo vybraných sektoroch, (2) inštitucionálnej - spolupráca medzi národnými antidiskriminačnými orgánmi, inšpektorátmi práce, odbormi a ďalšími zainteresovanými stranami s cieľom dosiahnuť vyššiu mieru nahlasovania, ochranu obetí a prevenciu, (3) právnej - návrh silnejšej právnej ochrany proti sexuálnemu obťažovaniu na základe právnych analýz, prípadových štúdií a mapovania existujúcich nedostatkov a (4) individuálnej - zvýšenie informovanosti širokej verejnosti o dostupných právnych opatreniach a citlivosti voči formám sexuálneho obťažovania. Projekt je realizovaný vďaka podpore Európskej Únie prostredníctvom programu Citizenship, Equality, Rights and Values.

Stredisko v roku 2025 zrealizuje analytické kroky smerom k plánu a realizácii systémového presadzovania práv, vrátane strategickej litigácie a súvisiacej možnosti/potreby nevyhnutného navýšenia zdrojov.

Stredisko v roku 2025 vypracuje a zverejní **právnu analýzu** poznatkov právnej praxe a legislatívy k výkonu verejnej moci a úkonom vo vzťahu k zdravotne postihnutým osobám s podtitulom „**Právna ochrana alebo prekážky**“.

Stredisko do 30. apríla 2025 vypracuje a zverejní **Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2024.**

Vysvetlivky k použitým grafickým ikonkám:

Medzinárodné vzťahy, monitoring a reporting

Komunikačná činnosť

Právna činnosť

Výskumná a analytická činnosť

Vzdelávacia činnosť

I. STRATEGICKÉ TÉMY

1. Práva Rómov a Rómok

- a. Vytváranie desegregačných plánov a stratégií v rámci monitorovacích škôl

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: právna činnosť

- b. Podpora obcí v uplatňovaní zásady rovnosti pri poskytovaní obecného nájomného bývania

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: výskumná a analytická činnosť v spolupráci s právnou činnosťou

2. Participácia na tvorbe strategickej legislatívy

- a. Novela antidiskriminačného zákona

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: právna činnosť v spolupráci s medzinárodnými vzťahmi, monitoringom a reportingom

- b. Novela zákona o zriadení Strediska a implementácia štandardov pre orgány pre rovnaké zaobchádzanie

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: medzinárodné vzťahy, monitoring a reporting v spolupráci s právnou činnosťou

3. Ľudskoprávne aspekty fungovania právneho štátu a demokratický priestor

a. Správa o právnom štáte v Slovenskej republike

Termín plnenia: 1. štvrtrok 2025

Zodpovednosť: medzinárodné vzťahy, monitoring a reporting

b. Festival právneho štátu

Termín plnenia: 2. polrok 2025

Zodpovednosť: medzinárodné vzťahy, monitoring a reporting v spolupráci s komunikačnou činnosťou

c. Séria workshopov pre obhajcov a obhajkyne ľudských práv na Slovensku

Termín plnenia: priebežne

Zodpovednosť: medzinárodné vzťahy, monitoring a reporting s výskumnou a analytickou činnosťou

d. Monitoring ľudskoprávneho diskurzu v médiách

Termín plnenia: 3. štvrtrok 2025

Zodpovednosť: výskumná a analytická činnosť

e. Sekuritizácia ako forma nenávisťných prejavov

Termín plnenia: 4. štvrtrok 2025

Zodpovednosť: výskumná a analytická činnosť

4. Právo na vzdelanie

- a. Aktualizácia súboru indikátorov dodržiavania ľudských práv v oblasti vzdelávania

Termín plnenia: 4. štvrtrok 2025

Zodpovednosť: výskumná a analytická činnosť

II. ZÁVÄZKY VYPLÝVAJÚCE Z AKČNÝCH PLÁNOV A KONCEPCIÍ

1. **Monitorovať problematiku obťažovania na pracoviskách a odstraňovanie prejavov diskriminácie, šikanovania a sexizmu v pracovnoprávných vzťahoch**

Úloha vyplývajúca z *Akčného plánu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2022 – 2027*

Termín plnenia: 4. štvrtrok 2025

Zodpovednosť: výskumná a analytická činnosť v spolupráci s právnou činnosťou

2. **Vypracovať analýzu učebných textov občianskej náuky s odporúčaniami na zmeny**

Úloha vyplývajúca z *Akčného plánu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2022 – 2027*

Termín plnenia: 3. štvrtrok 2025

Zodpovednosť: výskumná a analytická činnosť

3. **Realizovať monitoring diskriminačnej praxe pri poskytovaní služieb v oblasti bývania a ubytovania**

Úloha vyplývajúca z *Akčného plánu prioritnej oblasti Bývanie 2025 – 2028 k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov*

Termín plnenia: 4. štvrtrok 2025

Zodpovednosť: výskumná a analytická činnosť

4. **Zabezpečiť vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankýň škôl a tiež mládeže o rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí**

Úloha vyplývajúca z *Akčného plánu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2022 – 2027*

Termín plnenia: priebežne

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť v spolupráci s právnou činnosťou

5. **Zvyšovať povedomie vybraných cieľových skupín, vrátane osôb so zdravotným postihnutím o právach a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím, prevencia a odstraňovanie stereotypov a predsudkov voči osobám so zdravotným postihnutím**

Úloha vyplývajúca z *Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť

6. **Realizovať vzdelávacie aktivity k slobodnému výberu vzdelania, povolania a kariéry, rovnosti žien a mužov na pracovisku, ktoré prispievajú k odstráneniu stereotypného prístupu a predsudkov voči ženám a znevýhodneným skupinám**

Úloha vyplývajúca z *Národného akčného plánu zamestnanosti žien na roky 2022 – 2027*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť v spolupráci s právnu činnosťou

7. **Realizovať vzdelávacie aktivity pre zamestnancov a zamestnankyne o prejavoch a dôsledkoch sexuálneho obťažovania na pracovisku a možnostiach ochrany a tiež pre inšpektoráty práce k riešeniu sexuálneho obťažovania na pracovisku**

Úloha vyplývajúca z *Národného akčného plánu zamestnanosti žien na roky 2022 – 2027*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť v spolupráci s výskumnou a analytickou činnosťou a právnu činnosťou

8. **Podporovať prevenciu šikany mladých ľudí na základe ich skutočnej alebo domnanej sexuálnej orientácie**

Úloha vyplývajúca z *Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť v spolupráci s výskumnou a analytickou činnosťou a právnu činnosťou

9. Zvyšovať informovanosť, odbornú úroveň a vzdelanie štátnych zamestnancov a pridružené profesie o ľudských právach, radikalizácii a prejavoch xenofóbie, rasizmu, antisemitizmu, extrémizmu a iných formách intolerancie

Úloha vyplývajúca z *Koncepcie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2028*

Termín plnenia: **priebežne** na základe dopytu zo strany zodpovedného subjektu (ÚOŠS)

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť

10. Realizovať školenia pre orgány verejnej správy a zamestnávateľov zameraných na tzv. senzibilačné programy, spoznávanie vzorcov správania a metódy rozpoznávania a riešenia diskriminácie a jej základných príčin vrátane protirómskeho rasizmu a zaujatosti

Úloha vyplývajúca z *Akčného plánu prioritnej oblasti Zamestnanosť k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť

11. Realizovať aktivity pre osoby z prostredia MRK vstupujúcich na trh práce s cieľom zvýšenia ich povedomia o ochrane pred diskrimináciou

Úloha vyplývajúca z *Akčného plánu prioritnej oblasti Zamestnanosť k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť

12. Poskytovať školenie o protirómskom rasizme pre štátnych zamestnancov, úradníkov miestnej samosprávy a ďalšie príslušné zainteresované strany zapojené do poskytovania právnych, sociálnych a zdravotných služieb vo verejnom záujme vrátane organizácií občianskej spoločnosti

Úloha vyplývajúca z *Akčného plánu prioritnej oblasti Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť

13. Realizovať osvetové aktivity pre obyvateľov z marginalizovaných rómskych komunit o dodržiavaní zásady rovnakého zaobchádzania

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti *Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť

14. Zvyšovanie kapacít zamestnávateľov a iných kľúčových aktérov pri uplatňovaní dočasných vyrovnávacích opatrení

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti *Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť

15. Zvyšovať povedomie osôb z MRK o možnostiach riešenia podozrenia na diskriminačné správanie v súvislosti s prijímaním služieb zdravotnej starostlivosti

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti *Zdravie k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: vzdelávacia činnosť

16. Zvyšovať povedomie o diverzite a rovnosti prostredníctvom cieľených informačných kampaní

Úloha vyplývajúca zo Akčného plánu prioritnej oblasti *Zamestnanosť k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: komunikačná činnosť

IV. KOMUNIKÁCIA

Stredisko v rámci komunikačnej činnosti v roku 2025 bude:

- pokračovať v informovaní o svojej činnosti a aktualitách z oblasti ľudských práv a nediskriminácie na webovom sídle, sociálnych sieťach;
- zvyšovať svoju poznateľnosť pomocou diverzifikácie výstupov na webovom sídle, sociálnych sieťach – Facebook, Instagram, LinkedIn a blogoch;
- pokračovať v tvorbe online a offline komunikačných výstupov podľa potrieb vychádzajúcich z činnosti Strediska a aktuálnych spoločenských udalostí;
- monitorovať a archivovať mediálne výstupy výkonnej riaditeľky a zamestnancov a zamestnankýň Strediska v rámci zvyšovania transparentnosti a dôveryhodnosti;
- zvyšovať viditeľnosť jednotlivých zamestnancov a zamestnankýň v rámci ich odbornosti.